

אוהרי בית"ר מריעים
ז'בוטינסקי ירד לגלילים

להרג, ושאר ממשלת-ישראל יכולה לקיים עימו כל מגע שהוא.
באותו יום פירסמה המועצה גילויי-דעת, שעורר תשומת-לב רבה בעולם (ראה מודעה בעמוד 30). הוא קבע שזוהי השעה להתקשר עם הפלסטינים, בשעתם הקשה ביותר — ולהגיע עימם לירי הסדר והכרה הדדית. ישראל מחמיצה הזדמנות זו, כמו שהחמיצה הזדמנויות כה רבות בעבר. השבוע היה נדמה שהמשבר הלבנוני עולה על פסים אחרים, כאשר העולם הערבי עצמו מגונן על אש"ף ועוצר את המסע הסורי, שנועד לשים קץ לתנועה הלאומית הפלסטינית העצמאית.

השטחים המוחזקים

זה וסריח!

הודעת דוברי-צה"ל
היתה מכוונת לרמה
שיפוטית של איריט.
מה קרה באמת?

ההודעה שפורסמה ברדיו ובעיתונות, נראתה כאילו גוססה עליידי אדם המולול בשכל האנושי. היא קבעה:
"מישמר צה"ל, שנת הבוקר, 17 ביוני, סמוך לשעה 9, ברחוב עומר אלימכותר בעזה, הורה לנהג משאית מקומית לעצור. הנהג המשימה סירב להישמע להוראה. הנהג ביד את מהירות הנסיעה והתחיל להימלט. המישימר רדף אחר המשאית הנמלסת, וחדר על הוראתו לעצור ולהזדהות. המשאית נעצרה, והנהג, בעת שנתבקש להזדהות, זינק ממושב, ובעת ירידתו מן הרכב תקף את אחד מאנשי-המישימר, ונזק ניסיון לחטוף את נישקו. הנהג נתבע להרפות מאש-המישימר ונישקו, סירב, ולא שעה לאזהרות החוזרות-ונישנות.

"איש המישימר הפעיל את נישקו תוך כדי התגוננות, והתוקף נורה למוות."
קורא בעל אינטליגנציה ממוצעת מוכיח היה להגיע למסקנה: זה מסריח. כי הדברים פשוט אינם יכולים להיות כך. שום אדם גורמלי אינו מנסה להוציא נשק שום וטעון מידי חייל ער, לאור היום. איש אינו חוזר על אזהרות תוך כדי מאבק. נראה כי מישוה השתמש בתירוצי השדוף ביותר, כדי להצדיק רצח.

העיתונות חשה באכסורד. אף עיתון עברי אחד לא פיסס את ההודעה כלשוניה, אחרי ששודרה ברדיו.
סיכסוך נהגים. בעזה עצמה נפוצה גרסה שונה לגמרי. והרבה יותר הגיונית, על מותו של הנהג מוסה עיידי בן ה-27. בין החייל לבין נהגיה-משאית פרץ סיכסוך, מפני שנהגיה-משאית לא הניח ל-מכונית החייל לעבור על פניו. החייל המרוגז הוציא את הנהג מתא, וירה בו. תא האמת כאשר תהיה — רק חקירה מישפטית סדירה יכולה לחשוף אותה ב-

ביטחה. אולם נראה כי שילטונות צה"ל אינם מעוניינים בחקירות. כמו באירועים קודמים בגדה המערבית ובגליל, נמנעה כל חקירה. בכל מיקרה באה במקום החקירה המישפטית הרצינית "חקירה פנימית" של צה"ל, יחד עם הודעה שרי-רותית של דובר-צה"ל, אשר אינהאמת שבה גלויה על פניה.
הודעת השבוע על ההריגה בעזה מהווה תוספת חמורה לסידרת ההודעות האלה. יש בה סכנה חמורה כפולה:
● החיפוי המוחלט על רוצחים וסא-דיסטים, שהתגננו איכשהו לשורות כוחות הביטחון, מעודד אנשים כאלה ומתיר להם רסן. הדבר מוכרח להשפיע לרעה על חמוראל של צה"ל.

● האמינות של הודעות צה"ל, שהיתה פעם אחד הנכסים החשובים ביותר של ההסברה הישראלית בארץ ובעולם, נפלה אף מתחת לדרגת האמינות של הודעות הפידאיון בבירות.

מישפט

מי הם השופטים הצבאיים?

גיורידין תמוהים

שז שופטים צבאיים

מעוררים שאזות חמורות

לגבי המערכת כולה

שילטונות הביטחון קבעו מזמן, ופה אחד: אסור להוציא פידאיון להורג, או אף לשפוט אותם למוות.
לא היתה זו חלטת הומאנית, אלא תכיתית. פסיקדין-מוות, כך קובע הניסיון, מחזקים את אירגוניה-מתחרת ויוצרים סביבם אווירה של אהדה ציבורית. ואילו הערך המרתיע שלהם: אפס.

כל זה ידוע לכל שופט צבאי. כמה מהם ניסו, בעבר, להוציא גיורידין מוות, מתוך רדיפת-פירסומת זולה או מתוך אידיאלוגיה מעוותת. אחד מאלה היה עורדין הדין (והשופט הצבאי במילואים) יהושע בן-ציון, שהפך לאחר-מכן גיבור פרשתי-השחיתות הגדולה ביותר במדינה. בן-ציון היה לא רק גנב, אלא גם חסיד נלהב של ארץ-ישראל השלמה.

בכל מיקרה של פסקדין מוות, מיהרו שילטונות צה"ל לבטל את גזריהדין.
ביזיון בית-המישפט. השבוע זה קרה שוב. בית-המישפט צבאי, בראשות סגן-אלוף יורם גלן, דן למוות את הפדאי שנותן בחיים בהתקדם על מלון סטאר-גוריהדין עורר זעם נסתבר בחוגים ביטחוניים. שהיו צריכים שוב לבטל בבית טולו. אולם בחוגי המישפטים הוא עורר תמיהה גוברת והולכת, על טיב מערכת-השיפוט הצבאית.

פרשה זו באה אחרי פרשת סגן-אלוף גרשון אוריון, השופט הצבאי שדן בהתיקפתיזם עורדין יהודי, שהופיע לפניו,

למאסר בעון ביזיון בית-המישפט. גורדין הדין בוטל, כמובן. אך כעבור זמן קצר עורר אותו אוריון סנסציה חדשה, כאשר זיכה את הרב משה לוינגר בדינו, בליוויית הערות-לואי פוליטיות-פילוסופיות לאומניות.

האם אנשים אלה מייצגים את הרמה הכללית של השופטים הצבאיים, אשר בידיהם מופקדים מיליון וחצי ערבים בשטחים המוחזקים, או שהם חריגים? **קבע ומילואים.** השופטים הצבאיים בשטחים מחולקים לשני סוגים, אשר לגביהם קיימות דיעות שונות מאד.

הסוג הראשון מורכב מעורדידין או-רחיים, המגויסים מדייפוע למילואים כשופטים צבאיים. יש ביניהם אנשים קיצוניים ומתונים, אך עורכי-הדין הערביים מוכנים לומר עליהם דבר טוב: הם מביינים במישפט, תופסים נימוקים מישפטיים. הסוג השני מורכב מאנשי-קבע, שביניהם הולך וגדל מיספר הצעירים שסיימו זה-עתה בית-ספר למישפטים, ושאינו להם שום ניסיון מישפטי.

ההוראה לא נתקבלה. לזכות הסוג הראשון נוקפים כמה פסיקדין. המוסיפים כבוד להגיונות המישפטית של מכת-השיפוט בשטחים המוחזקים, למשל: במישפט אחד נפסלה הוראת הנאשם במישפט-זוטא, אחרי שהשופט קיבל את תעודתו של רופא, שקבע כי החוקרים כיבו סיגריות על גופו של הנאשם. האיש זוכה.

● במישפט אחר אמנם נתקבלה הוראת הנאשם במישפט-זוטא, אחרי שנידחו טענות הנאשם שהיא נסחטה ממנו בעיניו. אולם במישפט עצמו העלה סניגורו עובדה מעניינת: בהוראתו במישפטה הוראת הנאשם בביצוע התנקשות באוטובוס-תיירים. על אותה התנקשות כבר הורשעו אנשים אחרים, שלא היה להם שום קשר עם הנאשם.

הנאשם לא הואשם במעשה זה, אלא במעשים אחרים שהודה בהם. ההליט השופט: מאחר שברור כי חלק זה של ההודעה כוזב, אין להאמין לחוקרים. הנאשם זוכה.

יחסי-חוך

אתגר בווינגטון

גימי קארטר מפזר

הכטחות ציוניות — אך

מה הוא חושב באמת?

גולדה מאיר סירבה להצטלם עם המועמד לנשיאות גימי קארטר. אך יתכן מאד שהיא תהיה נאלצת להצטלם אתו, בכוא העת. כשתצא בודאי בשליחות מטעם צ"חק רבין, כדי להשתדל אצל הנשיא את דש לטובת התקציב של מדינת ישראל, מחסידיהחירום או רשות להמשיך במדיניות של החזקת השטחים.

גימי קארטר הוא בעל הסיכויים הטובים ביותר להיות נשיא ארצות-הברית בחירות שתתקיימנה בנובמבר השנה. כל נבואותיהם חסרות-השחר של המדינאים והכתבים הישראליים בווינגטון, כאילו היה קיים סיכוי כלשהו למועמדותו של הסנאטור הנרי ג'קסון, התבדו. סיכויי של ג'רי פורד לקבל את מינוי מילפגתו-להתמודד בבחירות הבאות כמועמד לנשיאות, שווים לאלה של השחקן-לשעבר דוגלד ראגאן, וסיכויי שניהם להתגבר על קארטר קלושים ביותר.

ממשלת ישראל תתייצב בדצמבר 1976, ככל הנראה לעין בעת הנוכחית, בפני אתגרה החדש: גימי קארטר.

מי הוא גימי קארטר? כל ירייביו של המועמד לנשיאות, ניהלו את מערכת-הבחירות-המוקדמות נגדו סביב שאלה תמימה זו, שרמזה באלף רמזים עבים ככידון כי המועמד, שהיה מושל אחת המדינות הדרומיות בארצות-הברית, גיורגיה, אין לו כלל עמדות מדיניות בענייני חוף ומכיש, או שהוא מסתיר אותן. קארטר מכחיש בתוקף השמצות שכאלה: הוא דתי, אך הוא בעד השלטת החוקה האמריקאית. הגורסת הפרדה מוחלטת של הדת מהמדינה. הוא דרומי, אך הוא בעד שיוויון-זכויות מולא למיעוט ה"כוש", שנציגיו הרישמיים תומכים בו רובם ככולם. הוא בלון, אך הוא בעד המשך מדיניות הדיקטום עם ברית-המועצות, משי-לוחית-החטפה למדינה הקומוניסטית הגדולה ביותר בעולם. הסכמים דו-צדדיים לפירוק הנשק, פירונו ופיקוח על האנרגיה הגרעינית. הוא שמרן, אך הוא בעד הזרמת תקציבים פדרליים לחיסול כיסי אבטלה,

עבודות ציבוריות, סעד וסובסידיות לעיריות ולקהילות נצרכות.

אחדות הניגודים של גימי קארטר עתידה להטריף דעתם של שרי ממשלת-ישראל, חברי כנסת ואנשי שולחיה ושליחיה ברחבי ארצות-הברית. חבוש כיפה, התייצב המועמד לנשיאות בפני מאת בני ישראל בכית-כנסת מרכזי בניו-ג'רסי ואמר כי הוא בעד "מתן ערבויות מלאות ומשוריינות להמשך קיומה של מדינת ישראל. כמדינה יהודית, במורת התיכון".

עם ישראל של המדינאים והכתבים שמח ועלו. הצהרת הנאמנות של קארטר לדמוקרטיה היהודית נבחנה בבדיקות מעבד-חית של שימחה דינין ושות' ותעודת-הכשרות הוצאה ונחתמה. מייד עם קבלת הדיעה המשמחת, החלו עסקנים יהודיים של המפלגה הדמוקרטית להצטרף לקהל תומכיו של המועמד לנשיאות. בטרם יאחרו את העגלה וישארו מחוץ למעגל הרכובים והממונים בשילטון החדש.

נשיא מסוג חדש. המציאות היא אחרת לגמרי. בראשית השנה פירסם קארטר את דיעותיו האמיתיות בבעיית ישראל-ערב, ואלה היו שונות מאד מהבטחות-הבחירות שהוא מפזר עתה כדי לסבר את אוזן הבור היהודי. גימי קארטר אינו תומך כלל ועיקר במדיניות הכיבוש וההתנחלות של מדינת-ישראל. שימחה דינין ויועציו יודים עם זאת היטב, כמובן, אך מפחדים להוריות בכך בפומבי.

הצהרותיו של קארטר בדבר הערבותיות שיתן לישראל, שמענותן היחידה היא כי בעיקבות ערבויות צבאיות, לכלליות ור-מדיניות, שתיתן ממשלתו למדינת ישראל, תצטרך ממשלת ישראל לפנות את כל ה"שטחים הכבושים, עד לגבולות ה-4 ביוני 1967, פרט לתיקונים מסויימים — הכוללים את השארת הגולן והרובע היהודי והנוצרי בירושלים בידי ישראל. ערבויותיו של קארטר נועדו לסלק את "גימקי הבטחון" שעליהן מתבססות תוכניות הסיפוח ביישראל.

גם בשאלה של מסירת השטחים הכבירים, הגדה המערבית ורצועת עזה, לירדן או לפלסטינים, קבע קארטר, כי "לפלסטינים זכויות שיש להכיר בהן במיסגרת כל הסדר" והוסיף: "הממשלה הישראלית רגישה לשאלה זו..."

קארטר יהיה נשיא מסוג חדש, "שלא ידע את יוסף". אחרי ג'ונסון, ניקסון ופורד, תאלץ ממשלת ישראל להתמודד עם נשיא צעיר יותר, נמרץ יותר, אולי הגון יותר, שכוחו המדיני ובחירתו לתפקידו הרם באו לו מאישיותו ומבחירתו עליידי העם.

הפזורה

שלום + סלאם

היורדים דוגלים בארץ

ישראל השקמה ודיברו

ערבים מתנוססים כפיסמה

שוב צעד עם ישראל חי בשדירה החמישית בניו-יורק.

רק לפני שישה שבועות נערך בשדירה זו מיצגיה-מחאה הנועם נגד ברית-המו"צעות. בשבוע שעבר צעדו המוני בניי ישראל, חבושים כיפות של ילד-טובירור-שלים, במצעד מחיך ההבה יותר.

כתב, "העולם הזה" בניו-יורק
היה שם ושלח את רשמיו:

עם ישראל חי וקיים בניו-יורק, העיר העברית הגדולה ביותר בעולם. השפה העברית הפכה השפה השלישית בחשיבותה בניו-יורק, מייד אחרי השפה האנגלית והספרדית. הכיפה היתה לכובע הלאומי של האמריקאי ודגל כחול-לבן הוא שוהזכור-יות לדגל האמריקאי.

שבוע שעבר היתה השדירה החמישית לרחוב בן-יהודה, מחייה השפה העברית. על המדרכות ניצבו אלפי הישראליים, אשר כנויים וספרדיים, מוכרי פלאפל ופקידי ממשלה. ועל הכביש צעדו היהודים, בגיל ממוצע של שמונה, חבושי-כיפות, חולי צות לבנות, דגלי כחול-לבן, ושירים עברי-ריים כפיתוחים.

הפורטוריקנים, הפולנים, האירים, האייטלקים — לכל עם וקבוצה ממוצא אתני ותרבותי יש מיצעד לאומי משלהם בניו-יורק. הגויים צועדים על פני ארבעים או משישים בלוקים. * העם היהודי שדן עם קטן, אם כי הוא אחד העמים הגדולים (המשך בעמוד 24)

* "בלוק" ניו-יורקי — קטע-רחוב מפני-נה אחת לפינה הבאה.